

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ КАРПАТСЬКИХ РУСИНІВ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ КАРПАТСЬКИХ РУСИНІВ

Укладачі

**Павло Роберт Магочій
Іван Поп**

Загальна редакція

Павло Роберт Магочій

Переклад з англійської мови

Надія Кушко

Ужгород

Видавництво В. Падяка

2010

УДК 94(100)(031)+008(100)(031)
ББК 63.3(0)6я2+71.03(0)6я2
Е 61

Книга є перекладом другого, доповненого і переробленого видання «The Encyclopedia of Rusyn History and Culture» за редакцією Павла Роберта Магочія та Івана Попа, яка вийшла 2005 року у Видавництві Торонтського університету (University of Toronto Press) у Канаді.

Переклад українською мовою здійснено завдяки щедрій підтримці спонсорів:

Стефана Молдована (Оттава, Канада)

Стівена Чепи (Торонто, Канада)

Публікація була частково забезпечена фінансовою допомогою

Стівена Чепи

Книга видана на кошти видавництва

Редактор українського видання

Валерій Падяк

Карти

Павло Роберт Магочій

Перехресні посилання

Валерій Падяк

ISBN 978-966-387-044-1

© University of Toronto Press, 2002, 2005
© Н. Кушко, переклад, 2010
© П. Р. Магочій, карти, 2010
© Видавництво В. Падяка, 2010

ЗМІСТ

Вступне слово до українського видання
VII

Передмова до першого та другого англomовних видань
«Encyclopedia of Rusyn History and Culture»
VIII

Передмова перекладача
XI

Список скорочень та зведений алфавіт
XIII

Автори
XIV

Консультанти
XV

Карти
XVII

Енциклопедія
1

Перелік гасел
835

- Кольорові вклейки:
- До гасла «Герб карпаторусинів» 465
 - До гасла «Географія» 466
 - До гасла «Мистецтво» 471

ВСТУПНЕ СЛОВО

ДО УКРАЇНСЬКОГО ВИДАННЯ

Українське видання «Енциклопедії історії та культури карпатських русинів» майже повністю відповідає текстові другого англomовного видання Енциклопедії, яке побачило світ у 2005 р. Виняток становлять лише дати смерті осіб, які недавно відійшли в інший світ, а також уточнення біографічних відомостей та виправлення фактологічних помилок.

Ми вдячні Видавництву Торонтського університету, що надало дозвіл на публікацію українського перекладу, та Видавництву Валерія Падяка в Ужгороді за його працю над випуском українського видання, вміщення понад 1,5 тис. перехресних посилань, підготовку кольорових карт з чорно-білих оригіналів та ідею введення ілюстративного матеріалу, чого не було в англomовному виданні.

Підготовку української версії усіх 13 карт було здійснено Ігорем Керчею.

Особливу вдячність нам хотілось би висловити перекладачці Надії Кушко, чії здібності лінгвіста та глибокі знання історії і культури карпатських русинів сприяли якості українського тексту.

Ми сподіваємося, що матеріал енциклопедії забезпечить україномовного читача по всьому світу достовірною та неупередженою інформацією про карпаторусинів.

Книга, зокрема, буде корисною громадським, державним та освітнім інституціям в Україні, її засобам масової інформації при формуванні погляду на карпаторусинів, які є невід'ємною часткою сучасної поліетнічної Центральної Європи.

Павло Роберт Магочій,
січень 2010

ПЕРЕДМОВА

до першого та другого англomовних видань «Encyclopedia of Rusyn History and Culture»

(Editors, Paul Robert Magocsi and Ivan Pop.

University of Toronto Press; 1-ше вид., 2002; 2-ге вид., виправлене і доповн., 2005)

Дане видання є першою енциклопедією, присвяченою історичному минулому та культурі карпаторусинів усіх країн, де вони мешкають. Вона повинна служити дослідницьким інструментом для фахівців з карпаторусинських досліджень, а також для ознайомлення широкого загалу з одним із багатьох народів Центральної та Східної Європи. Енциклопедія також може бути дороговказом для осіб, що бажають отримати докладну інформацію про історію східних регіонів Австро-Угорської монархії та різних держав, що прийшли їй на зміну, правлячи карпатським регіоном в 20 ст.: Чехословаччини, Словаччини, Польщі, Угорщини, Радянського Союзу та України.

Русини – відомі також як карпаторусини, карпаторосси, карпатоукраїнці, лемки, руснаки, рутени та угорські русини – є слов'янським народом, що мешкає в Центральній Європі. Їх батьківщина, Карпатська Русь, відповідно до нинішніх кордонів, розташована в чотирьох країнах: Польщі, Словаччині, Україні та Румунії. Карпатська Русь являє собою компактну територію, де традиційно більшість населення становили карпаторусини. Інші назви, що вживалися (і вживатимуться в даній Енциклопедії) на означення населених русинами земель у різних частинах Карпатської Русі є: Лемківщина у Польщі, Пряшівщина у Словаччині, Підкарпатська Русь в Україні та Марамуреш в Румунії. Існує також кілька компактних русинських поселень – у нинішній північно-східній Угорщині та в області Воеводина в Сербії, громади іммігрантів та їх нащадків в Чехії, Канаді та найбільше – у США.

Карпаторусини ніколи не мали власної самостійної держави, і уряди країн, які ними прави-

ли, нерідко ігнорували або намагалися активно придушити їх культурно-історичну традицію. Наприклад, у 2-й пол. 20 ст. Карпатська Русь перебувала під владою комуністичних держав (СРСР, Польщі, Чехословаччини), які заборонили саме вживання етноніму «русин» і відмовлялися визнати карпаторусинів як окремих народ. У цей період (1945–1989) насаджувани державою ідеологічні настанови у цих країнах унеможлилювали об'єктивне дослідження і намагалися викоренити пам'ять про ті аспекти історії та культури карпаторусинів, які не узгоджувалися з комуністичною доктриною. Частиною цієї ідеології була ідентифікація карпаторусинів як українців. Подібний підхід до проблеми було прийнято по Другій світовій війні в країнах, де мешкали карпаторусини, а також по всьому світу. Тому більшість авторів на Заході не намагалися полемізувати зі своїми опонентами в комуністичних Чехословаччині, Польщі, Угорщині чи Радянському Союзі, тому карпаторусинів ідентифікували як українців, їх культурна спадщина також вважалася українською, а особи, організації чи публікації, що не підтримували українську національну орієнтацію, загалом замовчувалися. Наша Енциклопедія є, зокрема, намаганням виправити втрату історичної пам'яті та досвіду самими карпаторусинами, а також заповнити лакуни, що виявляються в літературі, присвяченій цьому народові, яка вийшла в світ протягом останнього півстоліття.

Через те що карпаторусини були бездержавним народом – у сенсі, що вони ніколи не мали власної національної держави з чітко окресленими кордонами, – перша проблема, яка постає перед укладачами Енциклопедії, подібної

до нашої, є дефініція предмета та параметрів. Як можемо переконатися, читаючи відповідне гасло, термін «Карпатська Русь» вживався культурними та політичними діячами щонайменше з середини 19 ст. Пізніше Карпатська Русь почала означати землю по обидва боки Карпат, де на початку 20 ст. карпаторусини становили більшість населення. Оскільки назва «русин» вживається східними слов'янами, що мешкають поза межами Карпатського регіону, виникає необхідність пояснити, чому Карпатська Русь описується таким чином в Енциклопедії. Це пояснення, яке фактично служить концептуальною засадою всієї Енциклопедії, можемо знайти в гаслі «Етнографія». Читачам, які бажають дізнатися про еволюцію Карпатської Русі, слід звернутися до гасла «Історія».

«Енциклопедія історії та культури карпатських русинів» містить 1119 гасел, що подаються в алфавітному порядку. Більше ніж половину з них присвячено окремим особам (665), після чого йдуть гасла про релігійні та світські інституції (136), періодичні видання (67) та політичні партії (10). Інший тип гасел присвячено географічним регіонам, історичним подіям та народам (національностям), які взаємодіяли з карпаторусинами протягом історії. Нарешті, 18 гасел подають більш синтетичний та інтерпретативний підхід до таких предметів як археологія, архітектура, мистецтво (малярство та скульптура), кіно, комунізм, етнографія, генеалогія, географія та економіка, історіографія, історія, Інтернет, мова, мовне питання, література, література – ранні рукописи, націоналізм, друкарство та видавнича справа, радіо і телебачення. В Енциклопедії зроблено спробу подати збалансований та адекватний опис усіх частин Карпатської Русі та тих країн, де мешкають русини. Оскільки за територією та кількістю населення найбільшою землею Карпатської Русі є Підкарпатська Русь, їй присвячено найбільше гасел енциклопедії, після чого йдуть гасла про Пряшівщину, Лемківщину, США, Воєводину та інші землі, населені русинами.

Критерій включення того чи іншого гасла ґрунтується на концептуальному принципі, що Енциклопедія присвячена власне не карпато-

русинам, а історії і культурі карпатських русинів. Це було особливо важливо мати на увазі при підборі біографічних гасел. Таким чином, до Енциклопедії включалася інформація про осіб, які здійснили внесок до карпаторусинської історії і культури. Отже, особи карпаторусинського походження, які зробили видатну кар'єру у громадській сфері, природничих науках чи інших аспектах життя, але нічого не зробили для Карпатської Русі, не включені до нашого видання; водночас, нерусини, які відігравали видатну роль в громадському і культурному житті карпаторусинських земель, представлені у нашому виданні. Ця роль може бути позитивною і негативною. Отже, особи, які ставилися з критицизмом і навіть відкидали саму ідею існування окремої карпаторусинської національності, також включені, оскільки вони фігурували в історії Карпатської Русі та карпатських русинів.

Деякі засадничі настанови стали визначальними у питанні включення або невключення. Наприклад, критерієм для включення науковців стала публікація принаймні однієї важливої монографії на тему, пов'язану з карпаторусинами. Щодо русинських газет і журналів, то до видання включено ті з них, що виходили по десять і більше років, а також кілька періодичних видань, що, хоча й виходили протягом короткого часу, але мали важливе історичне значення. Нарешті, слід зазначити, що у визначенні критерію «важливості» був присутній певний ступінь суб'єктивізму. Укладачі, між тим, намагалися включити інформацію про якомогабільше осіб, організацій, публікацій та подій, які представлені у великій кількості друкованих джерел і які необхідні для відтворення панорамної картини карпаторусинської історії та культури.

Подача інформації біографічного характеру варіюється залежно від місця народження особи. Гасла про осіб, що народилися на території Карпатської Русі або в русинських громадах за її межами, містять дані про їх освіту та кар'єру. Деякі з цих діячів могли здійснити внесок до галузей, не пов'язаних з карпаторусинами, але в Енциклопедії ми приділяємо увагу лише тим аспектам їх діяльності, які мали значення для карпатських русинів. Щодо осіб нерусинського походження, дані

про їх освіту чи діяльність, прямо не пов'язану з Карпатською Руссю, як правило, не наводяться. Кілька діячів карпаторусинського походження, які зробили блискучу кар'єру, але не здійснили внеску до карпаторусинської історії та культури (найяскравішими прикладами є Михайло Балудянський, Ігор Грабар та Енді Варгол) також представлені в окремих гаслах, оскільки імена цих особистостей широко використовувалися карпаторусинськими діячами і впливали на їх розуміння карпаторусинської історії та культури.

Чотири п'ятих усіх гасел було написано повністю або частково укладачами Павлом Робертом Магочієм (524) та Іваном Попом (410). Більшість статей, присвячених Лемківщині та русинам-лемкам в США, було написано Богданом Горбалем (193). Гасла Івана Попа та Богдана Горбала було відредаговано та перекладено англійською мовою Павлом Робертом Магочієм. Короткі гасла без підпису – визначення грошових одиниць та одиниць виміру – були написані переважно Іваном Попом. Прізвища інших авторів вказано у переліку, який читач може знайти у наступних після даної передмови вступних розділах. Тринадцять карт було створено Павлом Робертом Магочієм, який також уклав та надав завершеного вигляду науковим джерелам, вміщеним у кінці майже кожного гасла («Література»). Нами не переслідувалась мета включити до джерельних приписів усю існуючу літературу з даного предмета, а скоріше – надати читачам одне чи кілька друкованих джерел, де вміщено більше інформації, ніж містить саме гасло, до якого вони подаються.

Енциклопедія не має покажчиків (іменного, географічного та ін.), проте до неї включено понад 3 тис. перехресних посилань, що розміщені в алфавітному порядку поміж гасел. Вони включають різні написання імен осіб та іншомовні

назви організацій. Інший тип посилання всередині гасел – маркування позначкою * (зірочка). Ці посилання вказують на існування окремого гасла про дану особу чи предмет у відповідному місці енциклопедії.

В інтелектуальному плані підготовка «Енциклопедії історії та культури карпатських русинів» була непростою та сміливим завданням. Ця праця виявилася вдячною та приємною завдяки ефективній співпраці з усіма авторами. Ми попросили кількох фахівців переглянути рукопис, і деякі з них додали маловідомі та малодоступні дані. Ці особи подані у переліку консультантів після передмови. Ми хотіли б висловити особливу подяку Любиці Баботі, Катерині Чвані, Річарду Кастеру та Патриції А. Кравчик, які уважно прочитали фактично весь рукопис і зробили критичні зауваження. Карти було відтворено Джейн Девіс з відділення картографії Торонтського університету. Нарешті, працівники Видавництва Торонтського університету в черговий раз нагородили старання укладачів випуском ошатної книги. Укладачі висловлюють найщирішу подяку усім цим спеціалістам та іншим, згаданим у переліку консультантів.

Незважаючи на ґрунтовність знань усіх тих хто брав участь у створенні Енциклопедії, усі помилки, що можуть міститися у тексті, залишаються виключно на совісті укладачів. Вони також беруть на себе відповідальність за рішення про загальний зміст її, усвідомлюючи, що інформація, представлена в гаслах, не є істиною в останній інстанції з даного предмета. Наступні перевидання, напевне, включатимуть нові гасла, доповнення та фактичні дані, невідомі на час видання енциклопедії. Ми, однак, сподіваємося, що книга служитиме корисним дороговказом кожному, хто цікавиться багатим спадком карпаторусинської історії та культури.

Павло Роберт Магочій,
грудень 2001– липень 2004

ПЕРЕДМОВА ПЕРЕКЛАДАЧА

За самою своєю природою енциклопедії повинна бути притаманна послідовність. У випадку енциклопедії, присвяченої карпаторусинам та Карпатській Русі – народів та території, яка протягом усієї її історії правилася різними державами – це було непростим завданням, зокрема через широку варіантність особистих та географічних назв. Тому у процесі роботи над перекладом ми виробили певну систему компромісів, яку представляємо до уваги читача.

Назви сіл, містечок та міст вживаються нами у формі, яка є офіційною у мові держави, в якій нині знаходиться даний географічний пункт. Наприклад, якщо місто знаходиться в межах сучасної Словаччини, то назва його фонетично транскрибується зі словацької мови (Košice=Кошице, Medzilaborce=Медзилаборце тощо) Той самий принцип вжито і для географічних назв Польщі, Угорщини, Румунії, Чехії, США та Канади. Виняток становлять кілька географічних назв, що мають довготривалу традицію вживання в українській мові і закріпилися в ній у специфічних українських формах. Такими є Краків (не Кракув), Пряшів (не Прешов), Свидник (не Свиднік), Бардієв (не Бардейов), Вербас (не Врбас), Красний Брод (не Красни Брод). Деякі містечка та села відносно недавно були перейменовані. У більшості випадків ми спершу вживаємо нову назву, подаючи в дужках давнішу наприклад: Виноградів (Севлюш).

Форми власних імен також становлять певну проблему. Адже карпаторусини мешкають у різних державах з різними офіційними мовами, а отже особи карпаторусинського походження можуть писати своє ім'я як рідною русинською, так і однією або кількома державними мовами. У титулі гасла наша енциклопедія вживає українську форму власного імені для карпаторусинів, як і для інших осіб східних слов'ян (українців, росіян та білорусів). Зазвичай після неї вміщено

інші форми імені особи, вживані нею у власних публікаціях чи у публікаціях, що побачили світ офіційною мовою держави, де даний діяч мешкав протягом більшої частини свого життя. Ці варіанти імені можуть подаватися як кирилицею (російською, сербською), так і латиникою (чеською, польською, словацькою, угорською тощо). Власні імена воеводино-сримських русинів не перекладено українською, а транскрибовано фонетично з бачвансько-сримської мови на українську, таким чином: Михайло, а не Михайло, Любомир, а не Любомир. Форми імен оригінальним кириличним алфавітом воеводинських русинів подаються в дужках.

Ім'я по-батькові вжито в гаслах, присвячених особам російського, українського та білоруського походження, що є традиційним для цих народів. Оскільки у карпатських русинів така традиція історично не простежується, у гаслах, присвячених особам карпаторусинського походження, ім'я по-батькові відсутнє. Окремо слід сказати про імена церковних ієрархів та деяких інших духовних осіб, що мають довготривалу традицію вживання їх у церковнослов'янській формі, яка у титулі гасла також транскрибована українською (Михаїл Еммануїл Ольшавський).

Варіанти імен осіб і назви публікацій у тексті гасел та літературі до них подаються в їх оригінальній кириличній орфографії. Русинські публікації, друковані латиникою (переважно в Північній Америці), також подано в оригіналі.

Щодо назв організацій, то в заголовку гасла їх подано в перекладі українською мовою. Таким чином, ми маємо «Товариство імені Олександра Духновича», а оригінальна назва (Общество имени Александра Духновича) подається в дужках. Титул гасел, присвячених періодичним виданням, що виходили латиникою, подаються в українській транскрипції (або транслітерації), після чого в дужках наводиться назва в

оригіналі. Наприклад: «Бизантін Католик Ворлд» («Byzantine Catholic World»). Назви періодичних видань кирилицею вживаються найчастіше в їх оригінальному орфографічному оформленні в алфавітному порядку, поданому нижче. Наприклад: «Русинь», «Свѣтъ».

Назви місця видання кириличних публікацій в бібліографічних секціях гасел вжито у сучасній українській формі: Львів, а не Львовь, Санкт-Петербург, а не Санктъ-Петербургъ. У публікаціях латиникою назви подаються так, як вони вказані на титульній сторінці видання: Chust, Košice, Kraków, Mukačevo, Munkács, Praha, Prešov, Ungvár, Užhorod, Warszawa тощо.

При перекладі ми загалом дотримувалися вимог «Українського правопису» (Київ: Наукова думка, 2004), схваленого Національною академією наук України, та «Великого зведеного орфографічного словника сучасної української лексики» (Київ: Ірпінь/Перун, 2003), якій містить близько 253 000 слів. Єдиним значним винятком є вживання в нашій енциклопедії літери **г**. Питання про її вживання в сучасній українській мові досі не було остаточно розв'язане. Оскільки у карпаторусинській мові диференціація між фонемами **г** та **г** є вкрай важливою, ми повважали за доцільне використовувати в нашій україно-

мовній енциклопедії правила вживання цієї літери в русинській мові стосовно власних назв.

Наостанок хотілось би висловити подяку особам, які надали мені допомогу в нелегкому процесі перекладу. Насамперед, це редактор та автор більшості її гасел професор Павло Роберт Магочій (Торонтський університет, Канада), який уважно прочитав та проаналізував кожен рядок перекладу і подав цінні зауваження як стосовно змісту, так і мови та стилю. Таку ж відповідальність виявив й інший автор – доктор Богдан Горбаль (Нью-Йоркська публічна бібліотека, США). Його всеосяжне знання історії лемків може вважатися справді унікальним. На особливу вдячність заслуговує Борис Варга (Нови Сад, Сербія), який прочитав та перевірів усі гасла, присвячені русинам Воеводини та Сриму. Іншими особами, що надали мені неоціненну допомогу, були Сергій Біленький (Торонтський університет, Канада), Ігор Керча (Ужгород, Україна), Любов Шмиголь (Торонтський університет, Канада), Любиця Бабота (Пряшівський університет, Словаччина). Особливу подяку я хочу висловити своїм батькам – Віктору та нині покійній Наталії Кушко, що протягом усієї роботи над перекладом допомагали мені цінними зауваженнями.

Надія Кушко,
Торонтський університет,
Канада
листопад 2010 р.

Перелік гасел

А

Абов, Абовський комітат
Авари
Австрославізм
Автономія
Автономний земледільський (землеробський) союз
(Автономный земледельский союз, АЗС)
Аграрна (Республіканська) партія
Алексович Клавдія (Алексовичъ Клявдія)
Алиськевич Андрій
Алмашій Михайло
«Американській русській вѣстникъ» («Amerikansky
russky viestnik»)
Американська греко-католицька (візантійська) руська
церква (Amerikanska greko- katoličeska russka
cerkov vostočnogo obrjada, Greek (Byzantine)
Ruthenian Catholic Church in the USA)
Американська карпаторуська православна греко-
католицька єпархія (Amerikanska Karpato-
russka pravoslavna greko-katoličeskaja jeparchija,
American Carpatho-Russian Orthodox Diocese)
Американська карпаторуська центральна
конференція (Amerikanska Karpato-russka
centralna konferencija, American Carpatho-Russian
Central Conference)
Американська народна рада угро-русинів
(Amerikanska narodna rada uhro-rusinov, American
National Council of Uhro-Rusyns)
Анонім
Антології
Антонич Богдан-Ігор
Апостольська адміністрація Бачки
Апостольська адміністрація Лемківщини (Apostolica
Administratio pro Lemkis)
Аппоні, шкільний закон (Lex Apponyi)
Арістов Федір Федорович (Аристов Фёдор
Фёдорович)
Артим Михайло (Артимъ Михайль)
Археологічні поселення
Архімандрит
Архітектура

Асоціація русинів Міннесоти (Rusin Association of
Minnesota)
Астряб Матвій (Астрябъ Матвей)

Б

Бабота Любиця (Babotová L'ubica)
Бадан-Яворенко Олександр Іванович
Базилевич Іоаннікій (Basilovits Joannicius)
Байко, сестри
Байцура Іван (Bajcura Ivan)
Байцура Тамара (Bajcurová Tamara)
Баков Якім (Баков Яким, Баков Яша)
Балагурі Едуард (Балагури Эдуард)
Балега Юрій
Балецький Еміліан (Балецкий Емельян Д., Balczky
Emil)
Балог Клара
Балог Михайло (Балогъ Михайль)
Балудянський Андрій (Балудянській Андрей,
Baludyánszky András)
Балудянський Михайло (Балугьянській Михайль
Андреевичъ; Balugyanszky Mihály)
Банат
Бараболя Марко
Баран Олександр (Baran Alexander)
«Барбареум»
Барна Володимир
Баторі Софія (Báthory Zsófia)
Бача Юрій (Bača Juraj)
Бачинський Андрій (Бачинській Андрей; Bacsinszky
András)
Бачинський Едмунд (Бачинській Эдмунд С.; Bačinský
Edmund)
Баюс Василь
Бедзик Дмитро
Белень Михайло
Бенеш Едвард (Beneš Edvard)
Берег, Березький комітат
«Бесіда»
«Бескид»
Бескид Антоній (Beskid Anton, Beszkid Antal)

Бескид Костянтин (Бескидь Константинъ, Beskid Konstantin M.)
 Бескид Микола (Бескидь Николай, Beskid Mikuláš, Beszkid Miklós)
 Бескид Михайло (Бескидь Михаилъ, Beskid Michal)
 Бескид Олександр (Бескидь Александръ, Beskid Alexander)
 Бест Павло (Best Paul)
 Бетлен Габор (Bethlen Gábor)
 «Бизантин Католик Ворлд» («Byzantine Catholic World»)
 Бистран Михайло (Бистранъ Михаилъ)
 Бицко Михайло (Бицко Михал, Bycko Michal)
 Бігар
 Бідерманн Герман Ігнац (Bidermann Herman Ignac)
 Бізанцій Геннадій (Bizantius Georgius Gennadius)
 Білак Ізидор (Біялякъ Исидоръ)
 Білі хорвати
 Більня Владімір (Бильня Владимир)
 Біндас Дюра (Биндас Дюра, Bindas Đura)
 Бірчак Володимир Іванович
 «Благовѣстникъ»
 Блазовський Гавриїл Георгій (Blazsovszky Gabriel Georgius)
 Бобульський Антоній
 Богатирьов Петро Григорович (Богатирѣв Пѣтр Григорьевич)
 Боднар Георгій
 Божук Миколая
 Бойки
 Бойкі Лайош (Bolyki Lajos)
 Бойчук Йосип
 Бокшай Еміліан (Бокшай Емиліян, Boksay Emil)
 Бокшай Іоанн (Boksay János)
 Бокшай Йосип
 Болгари
 Болгарське царство (Велика Болгарія)
 Болдичар Михайло
 Бонкало Олександр (Бонкало Александер, Bonkáló Sandor)
 Борецький Адальберт (Borecký Vojtech)
 Борканюк Олекса
 Боролич Юрій (Borolič Juraj)
 Боршова
 Боршод, Боршодський комітат
 Боршош-Кум'ятський Юлій
 Ботлік Йозеф (Botlik József)
 Брадач Іоанн (Bradacs Ioannes)
 Брашайко Михайло (Braščajko Michal)

Брашайко Юлій (Braščajko Julius)
 Брешко-Брешковська Катерина (Брешко-Брешковская Катерина)
 Бриковський Ришард (Brykowski Ryszard)
 Бровді Іван
 Бродій Андрій (Bródi Andrej, Brodi Andreas)
 Бродлакович Ілля
 Брох Олаф
 Буковогірський (Буківський) монастир
 Бунганич Степан (Бунганич Штефан, Bunganič Štefan)
 Бучацький Володимир

В

Ваврик Василь Романович (Ваврикъ Василій Романовичъ)
 Вакаров Дмитро (Вакаров Димитрій)
 Вальковський Андрій (Valkóvszky Andreas)
 Ванат Іван (Vanat Ivan)
 Ванчура Владислав (Vančura Vladislav)
 Ванько Юрій (Vaňko Juraj)
 Варгол Енді (Warhol Andy)
 Варга Міхайло (Варга Михайло)
 Варзалій Стефан (Varzaly Stefan)
 Вармедьщина
 «Ватра»
 Вегеш Микола
 Велика Моравія (Великоморавська держава, Великоморавське князівство)
 Веллер Катерина Робертс (Weller Catherine Roberts)
 Венгринович Степан
 Венгринович Тирс (Wenhrynowicz Tyrz)
 Венелін Юрій (Венелинь-Гуца Юрій Івановичъ)
 Вербьоці Іштван (Werbőczy István)
 Вергун Дмитро Миколайович (Вергунъ Дмитрій Николаевичъ)
 Верецький (Ворітський) перевал
 Верховина
 Верховинська акція (Hegyvidéki akció)
 Верхратський Іван Григорович
 Вислоцький Дмитро (Вислоцкій Димитрій, Vislocky Dmitri)
 Віденський арбітраж
 Віденські процеси
 Віко
 Вінтер Едуард (Winter Eduard)
 Віраг Юлій (Virágh Gyula)
 «Вісла», операція (Акція «Wisła»)

«Вістник Народної ради Закарпатської України»
 Віцо Федір (Vico Fedor)
 Водзік Григорій (Wodzík Grzegorz)
 Водіца (Водица)
 Воєводина
 Воєводство
 Возз'єднання
 Войтковський Василь Миронович (Войтковскій
 Василій Миронович)
 Волоська колонізація
 Волохи
 Волошин Августин (Августин) (Volosin Ágoston,
 Vološin Augustin)
 Волошинович Михайло (Волошинович Михал)
 Вондрачек Ян (Vondráček Jan)
 Ворон Андрій
 «Востокъ = The East» («Vostok = The East»)
 «Вперед»
 Врabelь Михайло (Врabelь Михаиль)
 Всесвітній конгрес русинів (Світовий конгрес
 русинів)
 «Вѣночокъ для підкарпатскихъ дѣточокъ»
 «Вѣстникъ русиновъ»

Г

Габда Василь
 Габсбурги, родина
 Гаджега Василь (Гаджега Василій; Hadzsega Bazil)
 Гаджега Юлій (Hadzsega Gyula)
 Гайдудорозька греко-католицька спархія
 Галас Кирило
 Галгашова Анна (Halgašová Anna)
 Галчак Анна (Halčáková Anna)
 Гальба
 Ганудель Зузана (Hanudel'ová Zuzana)
 Гануля Йосиф (Гануля Іосифъ П., Hanulya Joseph)
 Гануляк Григорій
 Ганчин Михайло (Hanchin Michael J.)
 Гапак Степан (Hapák Štefan)
 Гарайда Иван (Гарайда Иванъ, Harajda János)
 Гараксим Людовіт (Haraksim Ludovít)
 Гарасимович Ежі (Harasymowicz Jerzy)
 Гардий Петро (Гардый Петро С.; Hardy Peter S.)
 Гаргл Антонін (Hartl Antonín)
 Гасал-Ніжборський Антонін Богуслав (Hasal-
 Nižborský Antonín Bohuslav)
 Гаталяк Петро Петрович (Гаталякъ Петръ
 Петровичъ; Natalak Peter P.)

Гаттінгер-Клебашко Габріел (Гаттінгер Габор;
 Hattinger-Klebaskó Gábor)
 Генеалогія
 Генеральний статут
 Географія та економіка
 Герб карпаторусинів
 Герц Юрій
 Гиряк Михайло (Hirjak Michal)
 Гімназія
 Гімни, русинські національні
 Глаголичний алфавіт (глаголиця)
 Гладик Віктор (Hladick Victor P.)
 Гнатишак Гавриїл (Гнатишакъ Гаврииль)
 Гнатишак Орест (Гнатишакъ Орестъ)
 Гнатюк Володимир Михайлович
 Годинка Антон (Годинка Антоній, Hodinka Antal)
 Голд
 Головацький Яків Федорович (Головацкий Яков
 Фёдорович)
 Головчак Иван
 «Голос життя»
 «Голос Лемківщини»
 Гомічков Микола (Гомичковъ Николай)
 Гомічков Олександр (Гомичковъ Александръ)
 Гопко Василь (Hopko Vasilij)
 Гора св. Макрини (Mount St. Macrina)
 Горбаль Богдан (Horbal Bogdan)
 Горбаль Микола
 Горжец Яромир (Hořec Jaromír)
 Горожанська школа
 Горошак Ярослав (Horoszczak Jarosław)
 Горті Міклош (Horthy Miklós)
 Горянська ротонда
 Гостиняк Степан (Hostyňak Štefan)
 Гошовський Володимир
 Грабан Володислав (Grabán Władysław)
 Грабар Еммануїл (Грабарь Эммануиль Ивановичъ)
 Грабар Ігор (Грабарь Игорь Эммануиловичъ)
 Грабар Костянтин (Грабарь Константинъ, Hrabár
 Konstantin)
 Грабар Олександр (Грабарь Александръ)
 Грабар Ольга (Грабарь Ольга Адольфовна)
 Грабовський Еміліан (Грабовський Еміль)
 Гранчак Иван
 Гриб Ян (Hryb Ján)
 Гринда Михайло (Гринда Михал)
 Грицак Микола

Громадянський круг лемків «Господар»
 (Громадянський круг лемків «Господар»)
 Громосяк Микола (Громосяк Николай)
 Грушівський монастир св. Михаїла Архангела
 Гумецький Модест (Гумецький Модестъ)
 Гусек Ян (Húsek Jan)
 Гуцули

Г

Габріел Франтішек (Gabriel František)
 Гаганець Йосиф (Gaganecz Josephus)
 Гагатко Андрій Михайлович (Гагатко Андрей Михайлович)
 Гай Андрій (Gaj Andrej)
 Гайдош Маріан (Gajdoš Marián)
 Гарянські Владімір (Гарянски Владимир)
 Гебей Петро (Gebej Petr)
 «Герет-католикуш семле» («Görög katolikus szemle»)
 Геровський Георгій Юліанович (Геровській Георгій Юліановичъ)
 Геровський Олексій Юліанович (Геровській Алексей Юліановичъ)
 Гец Лев (Getz Leon)
 Глюк Гаврило (Глюк Гавриил)
 Гога Лаврентій (Goga Lawrence)
 Гойда Юрій (Гойда Георгій)
 Гойдич Павло (Gojdič Pavel)
 Гойдич Степан (Гойдичъ Степанъ, Gojdič Štefan)
 Горзо Валентин (Gorzo Valentine)
 Горлице, битва
 Гоч Федір (Гоч Федор, Gocz Teodor)
 Гренджа-Донський Василь
 Грешлик Владислав (Grešlík Vladislav)
 Губаш Еміліан (Губаш Емилиян, Gubaš Emiljan)
 Губаш Мілютин (Губаш Милютин, Gubaš Milutin)
 Густавссон Свен (Gustavsson Sven)

Д

Дакія
 Дамі Альдо (Dami Aldo)
 Данилович-Коритнянський Іван (Коритнянській-Даниловичъ Иванъ Danilovics János, Joannes)
 Данилок Дмитро
 Де-Воллан Григорій Олександрович (Де-Волланъ Григорій Александровичъ)
 Деже Ласло (Dezsó László)
 Демко Михайло (Демко Михайлъ)
 Дем'ян Лука (Демянь Лукачъ)

«День = Дей»
 Джумба Джеррі (Jumba Jerry)
 Дзендзелівський Йосип Олексійович
 Дзіндзьо Михайло
 Дзубай Олександр (Дзубай Александеръ, Стефанъ)
 Директорія (Directorium)
 Добош Степан (Doboš Štefan)
 Добрянська Ірина
 Добрянський Адольф (Добрянській-Сачуров Адольфъ Ивановичъ; Dobrjanskij Adolf)
 Довганич Омелян
 Довгович Василь (Dóhovits Bazil)
 Докля Теодор (Dokla Teodor)
 Долинай Микола
 Долиняни (Долишняны)
 Домбковський Пжемислав (Dąbkowski Przemysław)
 Домінія (dominium, latifundium)
 Донський Михайло (Донській Михал, Doński Michał)
 Драгоманов Михайло Петрович
 Другети, родина
 Друкарство та видавнича справа
 Дубай Михайло (Дубай Михайлъ, Dubaj Michal)
 Дубай Орест (Dubay Orest)
 Дубець Адам (Dubec Adam)
 Дудаш Наталія (Дудаш Наталия)
 Дудик Михайло (Dudick Michael J.)
 Дудра Яків (Дудра Яков)
 «Дукля»
 Дуклянська (Карпато-Дуклянська) операція 1944 р.
 Дуліченко Олександр Дмитрович (Дуличенко Александр Дмитриевич)
 Дулішкович Іван (Дулишковичъ Іоаннь)
 Думен
 Дурих Ярослав (Durych Jaroslav)
 Дуркот Сергій
 Духнович Олександр (Духновичъ Александеръ, Duchnovits Alexander)
 Дуць-Файфер Олена (Duć-Fajfer Helena)
 «Душпастырь»

Е

«Еа Семпер» («Ea Semper»)
 Егрєнфельд Петр (Ehrenfeld Petr)
 Еган Едмунд (Egán Ede)
 Егер
 Екзекуція
 Експозитура гірських районів
 Ерделі Адальберт (Erdélyi Béla)

Етнографічне товариство Підкарпатської Русі
Етнографія

Є

Євреї

Ж

Жаткович Григорій (Žatkovič Hryhorij/Řehoř,
Zsatkovich Gregory I.)
Жаткович Павло (Жатковичъ Павелъ, Zatkovich
Paul J.)
Жаткович Юрій Коломан (Zsatkovics Kálmán György)
Жганец Вінко (Žganec Vinko)
Жегуць Іван (Žeguc Ivan)
Желем Іван
Жемба Анджей (Zięba Andrzej)
Жидик Петро (Zeedick Peter Ivan)
Жидовський Іван (Židovský Ján)
Жидовський Петро (Židovský Peter)
Жилич Нестор (Жылич Нестор)
Жірош Мірон (Жирош Мирон, Zsíros Miron)
Жупан (іспан)
Жупан Йосип (Жупанъ Іосифъ)

З

Заборський Йонаш (Záborský Jonáš)
«Загорода»
Задор Дезидерій (Zádor Dezső)
Заїчек Ярослав (Zajíček Jaroslav)
Закарпатська область
Закарпатська Україна
Закарпатський краєзнавчий музей
Закарпатський народний хор
Заклинський Корнелій
Заплетал Флоріан (Zapletal Florian)
«Заря», культурно-просвітній (національний) союз
югославських русинів (Культурно-просвітни
(націонални) союз югославских русинов «Заря»)
Затлоукал Ярослав (Zatloukal Jaroslav)
Зволінський Ярослав (Зволінскій Ярослав, Zwoliński
Jarosław)
Зейкан Іван
Зейкан Іоаннікій (Zékány Ioanykii)
«Земля і воля»
Земплин, Земплинський комітат
Земський підкарпаторуський народний театр
(Земській подкарпаторусскій народный театр)

Зібрання греко-католицьких церковних братств
(Собраніє греко-кафтолических церковних
братствъ, United Societies of Greek Catholic
Religion of the United States)

Зілинський Іван
Зілинський Орест (Zilynskyj Orest)
Злоцький Феодосій (Злоцкій Теодозій)
Змій-Мікловшій Йосиф (Zmij-Miklössy József)
Зозуляк Василь (Zozulák Vasil')
Зозуляк Олександр (Зозуляк Александер, Zozulák
Alexander)
«Зоря»
«Зоря – Найнал»
Зріні Ілона (Zrínyi Ilona)
Зубрицький Діонізій (Зубрицкій Діонісій, Zubrickij
Dionisij)

І

Ігнатков Юрій (Игнатовъ Юрій; Ihnátkó György)
Ігумен, протоігумен
Іларіон (Гіларіон)
Іллейш-Ілляшевич Йосип (Іллейшь-Ілляшевичъ
Іосифъ, Illés-Ilyasevits József)
Ілеш Бела (Illés Béla)
Ільницький Олександр (Ильницкій Александеръ,
Pniczky Sándor)
Інтернет
Ірредентизм (ревізіонізм)
Історіографія
Історія
Іца

Й

Йобагіони (Jobagiones)

К

Кабалюк Олексій (Кабалюкъ Алексѣй)
Кадастр (Jotar)
Кайгл Ладислав (Kaigl Ladislav)
Календар («Мѣсяцословъ»)
Калугери (Kalugeri)
Кальві Лука (Calvi Luca)
Камеліс Йосиф де (Декамеліс Іван Йосиф)
Каменіцкі Мікола (Каменіцки Микола)
Камінський Віктор (Каминскій Викторъ; Kaminszky
Géza)
Камінський Йосип (Каминскій Іосифъ)
Канторське мито (канторський грош, пеняз)

- Канюх Гелена (Kanjuch Helena)
 Капітула
 Капраль Михайло (Káprály Mihály)
 Карабелеш Андрій (Карабелешь Андрей)
 Караман Василь
 Кармазин-Каковський Всеволод
 Карпати
 «Карпатика = Carpatica»
 «Карпато-Русин Американ» («Carpatho-Rusyn American»)
 Карпаторусинське товариство (Карпато-русинське общество, Carpatho-Rusyn Society)
 Карпаторусинський дослідний центр (Carpatho-Rusyn Research Center)
 «Карпаторуский вѣстникъ»
 «Карпаторуский голось»
 «Карпато-руское слово» («Carpatho-Russian Word»)
 Карпаторуська автономна рада національного звільнення (Карпаторусский автономный совет национального освобождения – КРАСНО)
 Карпаторуська трудова партія (Карпаторусская трудовая партия)
 Карпаторуський американський центр (Карпаторусский американский центр)
 Карпаторуський конгрес (Карпаторусский конгрессъ, Carpatho-Russian Congress)
 Карпаторуський національний комітет (Карпато-русский национальный комитетъ, Carpatho-Russian National Committee)
 «Карпатска Русь = Carpatho-Rus»
 «Карпатський край»
 «Карпатський свѣтъ»
 «Карпатська правда»
 Карпатська Русь
 «Карпатська Січ»
 Карпатська Україна
 Карпатське простопініє
 «Карпатський край»
 «Карпатський пролетар»
 «Карпатъ»
 Касинець Едвард (Kasinec Edward)
 Качмарчик Теофіл (Качмарчык Теофіль)
 Качмарчик Ярослав (Качмарчык Ярослав, Kaczmareczyk Jaroslaw)
 Качор Дмитро (Качоръ Димитрій)
 Кашшай Антон
 Квілецький Анджей (Kwilecki Andrzej)
 «Келет» («Kelet»)
 Кеминь Михайло
 Керча Іван
 Керча Ігор (Керча Igor)
 Кешеля Дмитро
 Кизак Іван (Кизакъ Иоаннъ, Kizak Ioann)
 Кизак Йосип (Кизакъ Иосифъ, Kizák Jozef)
 Кимак Віктор (Кимакъ Викторъ)
 Кириличний алфавіт (кирилиця)
 «Кичера», ансамбль пісні і танцю
 Кичура Степан (Кичура Штефан, Kitchura Stephen)
 Кінах Гліб Григорович
 Кіно
 Кішш Юдіта (Кішшова Юдіта, Kiss Judit)
 Климпуш Дмитро
 Клочурак Степан (Kločurak Stepan)
 Кобаль Йосип (Kobály József)
 Коблик
 Коблина
 Ковач Міхал (Ковач Михал, Ковач Михайло)
 Ковач Федір (Kováč Fedor)
 Когут Петро (Когутов Петро)
 Кожмінова Амалія (Kožminová Amilie)
 Козма Міклош (Kozma Miklós)
 Коковський Франц (Kokowski Franciszek)
 Колберг Оскар (Kolberg Oskar)
 Колесса Філарет Михайлович
 Колесар Владімір (Колесар Владимир)
 Колесар Драген (Колесар Драгутин)
 Колесар Юліан (Колесар Юлиан, Кольсаров Юлиан Драген, Kolesar Julijan)
 Коллар Адам Франтішек (Kollár Adam František)
 Коломієць Іван Гаврилович (Коломиец Иван Гаврилович)
 Колядки (Колядки)
 Комасація (Commassacia)
 Комітат
 Комітет зі справ Лемківщини (Komitet do spraw Łemkowszczyzny)
 Компосесорати
 Компроміс 1867 року («Ausgleich»)
 Комунізм
 Комуністична партія
 Конгруа
 Конечний Станіслав (Konečný Stanislav)
 Консистерія
 Констанкевич Іван
 Константинович Еміліан (Konstantynowicz Emilian)
 Контингент (Здача)
 Контратович Ернест
 Контратович Іриней (Кондратовичъ Ириней,

Kontratovics Irén)
 Копаниці (Ірташі)
 Копач (Копаш)
 Копистянський Адріан (Копыстянскій Адріян,
 Корыстiański Adrjan)
 Копча Андрій (Kopcz Andrzej)
 Корятович Федір (Коріатович Федор)
 Косаш
 Костелнік Владо (Костелник Владо; Костельник
 Володимир)
 Костельник Гавриїл (Костелник Гомзов Габор;
 Kostelnik Gavro)
 Костюк Юрій (Kostuk Juraj)
 Костянтин (Кирило)
 Котигорошко Вячеслав
 Котрадов Михайло (Котрадовъ Михайль)
 Коханик Петро (Коханикъ Петръ, Kohanik Peter)
 Коханний-Горальчук Кирило Васильович
 (Коханный-Горальчукъ Кирилль Васильевичъ,
 Kochannyj-Goralčuk Cyril)
 Коцак Арсеній (Kocak Arsenij)
 Коциловський Йосафат
 Коцка Андрій
 Кочиско Стефан (Kocisko Stephen J.)
 Кочіш Євген (Кочиш Евген)
 Кочіш Євгеній (Кочиш Евгений)
 Кочіш Мікола М. (Кочиш Микола М.)
 Кравчик Патриція (Krafcik Patricia A.)
 Крайняк Франтішек (Krajňák František)
 Крайовий музей ім. Т. Легоцького (Земський музей
 ім. Легоцького)
 Крал Їржі (Král Jiří)
 Кралицький Анатолій
 Краснобрідський монастир
 Красовський Іван
 Крейцер (Грайцар)
 Кресила Юрій (Kresila Juraj)
 Кречко Михайло
 Крижевацька греко-католицька єпархія
 Криницький Михайло (Крыницкій Михайль)
 Крөг Антоній (Kroh Antoni)
 Крофта Каміл (Krofta Kamil)
 Крушко Степан (Крушко Штефан, Kruško Štefan)
 Ксеняк Микола (Ксеняк Микулай, Kseňák Mikuláš)
 Куба Людвік (Kuba Ludvík)
 Кубек Емілій (Kubek Emil/Emilij A.)
 Кубійович Володимир Михайлович (Kubijovuč
 Volodymyr)

Кузмяк Петро
 Кузяк Теодор
 Культурне товариство русинів Румунії (Культурне
 товариство русинів Романії)
 Культурний союз українських трудящих (КСУТ)
 «Кум дата фуеріт» («Cum Data Fuerit»)
 Курилло Василь (Курилло Василій; Kuryňo Wasyljij)
 Курилло Теофіль (Курилло Теофилъ; Kuryňo Teofil)
 Курія (Curia)
 Куртяк Іван
 Куруц
 Кустодієв Костянтин Лукич (Кустодієвъ Константинъ
 Лукичъ)
 Кутка Іван (Кутка Иоаннь)
 Куткафалві Міклош (Кутка-Куткафалвій Николай,
 Kutkafalvy Miklós)
 Кутлан Степан
 Кухар Силвестер (Кухар Силвестер, Kuchar Silvester)

Л

Лаборець
 Лабош Федор (Laboš Fedor)
 Ладижинський Іван (Ladižinsky Ivan A.)
 Ладижинський Степан (Ладіжинський Штефан,
 Ladižinský Štefan)
 Ладомирівський монастир
 Лажо Юрій (Lažo Juraj)
 Лазорик Федір (Lazorik Fedor)
 Латта Василь (Latta Vasiľ)
 Латяк Дюра (Latjak Đura)
 Лацко Міхал (Lacko Michael)
 Легоцький Тиводар (Lehoczky Tivadar)
 Легеза Іриней (Легеза Иреней)
 Лелекач Микола
 Лемки
 Лемківська республіка Команьчі (Команьцька
 республіка)
 Лемківська республіка Флоринки (Руска народна
 республіка Лемків)
 Лемківська секція Комісії наукового дослідження
 східних земель (Sekcja łemkowska Komisji badań
 naukowych ziem wschodnich)
 Лемківська секція Українського суспільно-
 культурного товариства
 «Лемківська сторінка»
 Лемківський комітет (Лемковский комитет, Lemko
 Committee of the USA)

Лемківський комітет допомоги (Лемковський реліфовий комітет, Lemko Relief Committee)
 «Лемківщина»
 Лемківщина (Лемковина)
 «Лемко» (1911–1913)
 «Лемко» (1928–1939)
 «Лемко» (1934–1939)
 «Лемко: пісма для народа»
 «Лемковина», ансамбль пісню і танцю
 «Лемковина», хор
 «Лемковщина»
 «Лемко-голл» («Lemko Hall»)
 «Лемко-парк»
 «Лемко-Союз» («Związek łemkowski»)
 «Лемко-Союз в США і Канаді» («Лемко-Союз в США и в Канаді», «Lemko Association of the USA and Canada»)
 Лизанець Петро (Lizanec Péter)
 «Листокъ»
 «Літературна недѣля»
 Литинський Іван (Литинській Іоанн)
 Ліберташ
 Лібертини
 Лінтур Петро
 Література
 Література, ранні рукописи
 Лодій Петро (Лодий Петр Дмитриевич)
 Локот
 Лучкай Михайло (Лучкай Михайль; Luts kay Michael)
 Любимов Володимир
 Любимов Олександр Андрійович (Любимов Олександр Андреевич)

М

Магочі (Mágocsy), родина
 Магочій Павло Роберт (Магочій Павел Роберт, Magocsi Paul Robert)
 Мадзелян Василь
 Мадзелян Семан (Madzelan Szymon)
 «Мадяр Карпат» («Magyar Kárpát»)
 Мадяри (угорці)
 «Мадярони» (угрофіли)
 Маєр Марія (Mayer Mária)
 Майораги (фідейкомісія)
 Макаї Сілвестер (Макаї Силвестер)
 Макара Микола
 Маковиця
 Маковський Сергій Костянтинович (Маковский Сергей Константинович)
 Малиняк Микола (Малиняк Миколай, Малиняк Николай)
 Мальцовська Марія (Maľcovská Mária)
 Манайло Федір (Манайловъ Федоръ)
 Мандич Олена (Мондич Олена)
 Марамороський з'їзд народних комітетів
 Мараморош, Марамороський комітат
 Мараморош-Сігетський процес
 Марамуреш, регіон
 Марина Юлій (Marina Gyula, Julius)
 Маріяповчанський монастир
 Маркович Павло (Markovič Pavol)
 Маркусь Василь (Markus Vasył)
 Маркуш Олександр (Маркуш Александер)
 Мартель Рене (Martel René)
 Мартон Степан (Marton István)
 Марусин Йосип (Marusin Jozef)
 Масарик Томаш Гаррі (Masaryk Tomáš Garrigue)
 Масцюх Василь (Maściuch Wasył)
 Матезонський Костянтин (Матезонській Константинъ)
 Мацинський Іван (Macinský Ivan)
 Мацков Петро (Мацковъ Петръ Ив., Maczkov Peter J.)
 Мачик Костянтин (Мачикъ Константинъ П., Mačik Konstantín)
 Мачошко Марія (Mačošková Marka)
 Медеші Гелена (Медеши Гелена, Međeši Helena)
 Медеші Любомір (Медеши Любомир, Međeši Ljubomir)
 Мейсарош Карой (Mészáros Károly)
 Меліка Георгій (Melika Georg)
 Мигович Іван
 Микита Володимир
 Микитась Василь Лазарович
 Миллий Дезидерій (Milly Dezider)
 Милославський Петро Петрович (Милославский Петр Петрович)
 Мистецтво
 Митрак Олександр (Митракъ Александръ, Mitrák Sándor)
 Мицюк Олександр
 Мишанич Олекса
 Мишковський Тит (Мышковській Тит, Myszkowski Tytus)
 Міз Роман (Миз Роман)
 Міравчик Георгій (Миравчикъ Георгій, Miravčik Jiří)
 Міхна Ева (Michna Ewa)
 Мова
 Мовне питання
 Мокляк Ярослав (Moklak Jarosław)

Молчан Михайло (Молчанъ Михаилъ)
 Мольнар Михайло (Molnár Michal)
 Мондок Іван
 Мудрі Михайло (Мудри Михайло)
 Музей лемківської культури в Зиндрановій («Музей лемківської культури в Зындрановій»)
 Музей «Лемківщина»
 Музей українсько-руської культури у Свиднику
 Мукачівська богословська школа
 Мукачівська греко-католицька єпархія
 Мукачівська державна коєдукаційна вчительська семінарія (Державна коєдукаційна учительська семінарія въ Мукачевѣ)
 Мукачівський монастир св. Миколая
 Мукачівсько-Ужгородська православна єпархія
 Мукачівсько-Чинадіївська домінія
 Мураній Іван (Мураній Иванъ)
 Мушинка Микола (Mušinka Mikuláš)
 Мушинська домінія (Państwo muszyńskie)

Н

Надь Гавриїл
 Налісник Юліян
 «Народна школа»
 «Народная газета»
 «Народны новинкы»
 «Наука»
 «Науковий збірник Музею української культури у Свиднику»
 «Наукові записки Ужгородського державного університету»
 «Науковий зборник Товариства «Просвѣта»
 Націоналізм
 «Наш лемко»
 «Наш рѣдний край»
 «Наша земля»
 «Наши стремленія»
 Невицька Ірина
 Невицький Еміліан (Nevický Emil)
 Недзельський Євген Леопольдович (Недзѣльскій Евгений Леопольдовичъ)
 «Недѣля» (1898–1919)
 «Недѣля» (1935–1941)
 «Недѣля» (1941–1944)
 «Недѣля Русина»
 Нейманн Станіслав Костка (Neumann Stanislav Kostka)
 Немеші (Нямеші)

Неославізм
 Немец Франтішек (Němec František)
 Никифор Криницький (Никифор Криницкій, Nikifor Krynicki)
 Нідерле Любор (Niederle Lubor)
 Німці
 «Нова думка»
 «Нова свобода»
 «Нове життя»
 «Новое время»
 «Новос время» («Novoje vremja»)
 Новосільський Юрій (Nowosielski Jerzy)
 «Новый свѣтъ»
 Нодь Микола (Нодь Николай, Nagy Nikolaj)
 Нотар
 Няраді Звонімір (Няради Звонимир)
 Нярадій Дионісій (Няради Дионизий)
 «Нью русин таймс» («The New Rusyn Times»)

О

Об'єднання греко-католицьких руських братств (Соединеніє греко-кафтолическихъ русскихъ братствъ, Sojedenenje greko-kaftoličeskich russkich bratstv v S.Š.A., Greek Catholic Union of Rusyn Brotherhoods in the U.S.A.)
 Об'єднання лемків в Польщі (Zjednoczenia Łemków w Polsce)
 Об'єднання лемків Канади (Union of Lemkos in Canada)
 Об'єднання руських православних братств в Америці (United Russian Orthodox Brotherhood of America, Sojedenenje russkich pravoslavnych bratstv v Ameriki)
 Обушкевич Теофан (Обушкевичъ Феофанъ А.)
 Одрехівський Василь
 Олеяр Нікола Д. (Олеяров Николай Д.)
 Олшанський Тадеуш (Olszański Tadeusz)
 Ольбрахт Іван (Olbracht Ivan)
 Ольшавський Михаїл Еммануїл (Olsávszky Manuel)
 Оптанті
 Оптація
 Організація оборони Лемківщини (Organization for Defense of Lemko Western Ukraine)
 Організація русинів Угорщини (Організація Русинов у Мадярску)
 Орден василіан (Чин святого Василя Великого)
 Орисик Михайло
 Орлай Іван (Орлай Иван Семенович)
 Оросвиговський-Андрелла Михайло (Оросвегувскій Михаил)

Ортинський Сотер (Ortynsky Soter)
Остапчук Яцько Дмитрович
«Оучитель»
Офіцинський Роман Андрійович

П

Павлович Олександр (Павлович Александръ)
Пагиря Василь
Падяк Валерій
Панкович Степан (Панковичъ Стефанъ, Pankovics István)
Панславизм
Панькевич Іван Артемович
Панько Юрій (Paňko Juraj)
Пап Степан (Papp Štefan)
Папгаргаї Дюра (Papgharhaji Đura)
Папп Антоній (Papp Antal)
Папуга Ірина (Папуга Ирина)
Парканій Іван (Párkányi Ivan)
Парфеній Петрович (Petrus Parthenius)
Пастелій Іоанн (Pásztelyi Ioann)
Патріархальне суспільство
Патрус-Карпатський Андрій (Патрусъ Андрей)
Пачовський Василь Миколайович
Пекар Атанасій (Pekar Athanasius B.)
Пенге (Pengő)
Пеняк Степан
Перемиська греко-католицька єпархія
Перемиська православна єпархія
Перені Жигмонд (Perényi Zsigmond)
Перені Йозеф (Perényi József)
Перені (Perényi), родина
Переселення лемків
Перфецький Євген Юліанович (Перфецкій Евгений Юліанович, Perfeckij Eugen)
Петров Олексій Леонідович (Петровъ Алексій Леонидовичъ)
Петровай Василь Бенько (Petrovaj Vasil' Beňko)
Петровцій Іван
Петроній (Petronius)
Петрушак Іван (Petrušćak Ivan)
Пецух Григорій (Pecuch Grzegorz)
Пешек Йосеф (Pešek Josef)
П'єшак Іван (П'єшакъ Иванъ; Pješćak Ivan)
Пиж Сімеон (Пиж Симеон, Pysh Simeon)
«Півцеучителі» (кантори, дяки)
«Підгірський дзвін»
Підгірянкя Марійка (Підгорянка Марійка)

Підкарпатська Русь (Подкарпатська Русь)
Підкарпатське товариство наук (Подкарпатское общество наук; ПОН)
Плішка Анна (Плішкова Анна; Plišková Anna)
Повіт
Повчій Олексій (Pótsy Alexii)
Погорелов Валерій Олександрович (Погорѣловъ Валерій Александровичъ)
«Подкарпаторуска ревью» («Podkarpatoruská revue»)
«Подкарпатска Русь» («Podkarpatská Rus»)
«Подкарпатска Русь»
«Подкарпатске гласи» («Podkarpatské hlasy»)
«Подкарпатська Русь»
Подолак Ян (Podolák Ján)
Поль Вінцентій (Pol Wincenty)
Поливка Іван (Поливка Иванъ А., Polivka Ivan)
Поливка Михайло (Поливка Михаил)
«Політичне русинство»
Поляки
Полянський Іоанн (Полянскій Іоанн)
Полянський Олімпій (Полянскій Олімпій Аф.)
Полянський Петро (Полянскій Петръ А.)
Полянський Тома (Polański Tomasz)
Полянський Ярослав (Полянскій Ярослав, Polański Jarosław)
Поп Дмитро (Поп Димитрій)
Поп Іван (Поп Иван Иванович)
Попов Олександр Васильович (Поповъ Александръ Васильевичъ)
Попович Василь (Поповичъ Василій, Popovics Bazil)
Попович Михайло (Поповичъ Михайлъ)
Попович Михал (Popovič Michal)
Попович Тібор Міклош (Popovics Tibor Miklós)
Потушняк Федір (Потяшняк Федор)
«Правда = The Truth»
«Православная Карпатская Русь» («Православная Русь»)
«Працююча молодь»
Президія цивільної адміністрації Підкарпатської Русі
Прислопський Іоанн (Прислопскій Іоаннъ)
Прислопський Роман
Приходько Олекса Кіндратович
«Просвѣта = Prosvita = The Enlightenment»
Прут (Пруг)
«Пряшевская Русь»
«Пряшевщина»
Пряшівська греко-католицька вчительська руська семінарія (Пряшевская греко-католицкая пѣвцоучительская русская семинарія)

Пряшівська греко-католицька єпархія
 Пряшівська літературна спілка («Литературное
 заведение прашовское»)
 Пряшівщина (Пряшівська Русь)
 ПУЛС

Р

Рада вільної Підкарпатської Русі в екзилі (Rada
 svobodnoj Podkarpatskoj Rusi v exile, Council of
 Free Sub-Carpathian Ruthenia in Exile)

Радіо і телебачення

«Радянське Закарпаття» («Карпати»)

Раєвський Михайло Федорович (Раевскій Михаилъ
 Фёдоровичъ)

Раковський Іван (Раковскій Иоаннь)

Ракоці Дьордь I (Ракоці Юрій I, Rákóczy György I)

Ракоці Дьордь II (Ракоці Юрій II, Rákóczy György II)

Ракоці Ференц II (Rákóczy Ferenc II)

Рамач Юліян (Рамач Юлиан, Ramač Julijan)

Рамач Янко (Ramač Janko)

Ревай Юліан (Ревай Юлиан, Révay Julian)

Рейнфусс Роман (Reinfuss Roman)

Реманенції

Ричалка Михайло (Ričalka Michal)

Рігер Януш (Rieger Janusz)

Рігетті Іван Сенич (Righetti John Senich)

Різнич-Дядя Петро (Ризнич-Дядя Петро)

Ріпа Іван

Ріпай Андрій (Рипаевъ Андрей)

Рогач Іван

Розсипал Антонін (Rozsypal Antonín)

Роккасалво Джоан (Roccasalvo Joan)

Роковина

Роман Михайло (Roman Michal)

Роман Михайло (Roman Michael)

Ромжа Теодор (Ромжа Феодор)

Роми (Цигани)

Російська православна церква в Північній Америці
 (Русская православная церковь въ Сѣверной
 Америкѣ, Russian Orthodox Church in North
 America)

Росіяни

Росоха Степан (Rosocha Stepan)

Рошко Іван

Рошкович Ігнац (Рошковичъ Игнатій, Roskovics
 Ignác)

Рудловчак Олена (Rudlovčáková Helena)

Румуни

Русенко Іван

«Русин = Rusin = Ruthenian»

Русин

«Русин» (1990–)

«Русин», спортивна асоціація (Спортске дружтво
 «Русин»)

Русинко Елейн (Rusinko Elaine)

Русинофіли

«Русинский живот = Ruszin élet»

«Русинське відродження», товариство («Русинська
 оброда»)

Русинське меншинове самоуправління (Русинске
 меньшинове самоуправленіє)

Русин-українець

«Русинь» (1920–1921)

«Русинь» (1923)

«Русинь = Rusin = The Ruthenian»

«Руске слово»

«Руски новини»

Русофіли

«Русска заря»

«Русская земля»

«Рускій вѣстникъ»

«Рускій земледѣлецъ»

«Рускій народный голосъ»

«Русское слово» (1924–1928)

«Русское слово» (1940–1944)

«Русь», С. К. (Спортивній клубъ «Русь»)

Руська асоціація Північної Америки (Руске дружтво
 Сиверней Америки, Rusyn Association of North
 America)

«Руська бурса» («Руска бурса»)

«Руська дільниця»

Руська Крайна

Руська Марка (Мархія Рутенорум, Marchia
 Ruthenorum)

«Руська матка», товариство («Руска матка»)

«Руська молодежь»

Руська народна партія (Русская народная партия)

Руська національно-автономна партія (Русская
 національно-автономная партия)

«Руська нива»

«Руська правда»

«Руська православна любов», товариство («Русска
 православна любов», «Lubov Russian Orthodox
 Fraternity»)

Руська хліборобська (землеробська) партія (Руська
 хлѣборобска (земледѣльска) партія)

Руське народне просвітне товариство (Руске народне просвітне дружтво)
 «Руське слово», видавництво (Новинско-видавельна роботна організація «Руске слово»)
 Руський народний театр «Дядя» (Руски народни театр «Дядя»)
 Руський народний союз в Америці (Рускій народный союзъ въ Америцѣ)
 Руський округ
 Русько-крайнянський народний комісаріат
 Рутен (рутенець)

С

Сабадош Юліан (Сабадош Юлиан, Sabados Julian)
 Сабов Євменій (Сабовъ Евменій, Szabó Eumén)
 Сабов Кирило (Сабовъ Кирилль, Szabó Cyrill)
 Сабов Орест (Szabó Oreszt)
 Сабов Симеон (Сабовъ Симеонъ, Szabó Simeon)
 Сабол Севастіян (Sabol Sebastian)
 Савка Андрій
 Сажень
 Сак Юрій
 Саламон Сілвестер (Саламон Силвестер)
 Самодіяльний художній ансамбль села Зиндранова (Самодіяльний художній ансамбль села Зиндранова)
 Сандович Максим (Сандовичъ Максимъ)
 Саханєв Всеволод Васильович (Саханєв Всеволод Васильевич)
 Свенціцький Іларіон Семенович (Свѣнцицкій Иларіонъ С.)
 Світова федерація українських лемківських об'єднань (World Federation of Ukrainian Lemko Organizations)
 «Свобода»
 «Свобода», організація («Organizacija Svobody»)
 Свято культури русинів-українців Словаччини у Свиднику
 «Свѣтъ»
 Сегеді Іоакім (Сегеди Йоаким)
 Сегрегація (Segregacia)
 Селянсько-робітничий комітет Лемковини
 Семан (Сантай-Семан) Іштван (Szémán István, Szántay-Szémán István)
 Сембратович Йосиф
 Сембратович Сильвестр
 Сен-Жерменський договір

Сервитути
 Сервицька Анна (Servická Hanka)
 Сидор Дмитро (Сидор Димитрій)
 Сисак Ярослав (Sisák Jaroslav)
 Сівч Гелена (Сивч Гелена, Sivč Helena)
 Сівч Якім (Сивч Яким, Sivč Jakim)
 Сільвай Іван (Сильвай Йоаннь, Szilvay János)
 Сільвай Сіон (Сильвай Сіонъ)
 Сільські комітети (управи, уряди)
 Січинський Володимир Юхимович (Sičynskýj Volodymyr)
 Скубан Мікола (Скубан Микола)
 Скульпети
 «Славяне», ансамбль («Slavjane Ensemble»)
 Сливка Іван (Slivka John)
 Слободники (сабадоші, szabadosok)
 Словаки
 Слов'яни. Ранні поселення
 Смереканич Петро
 «Сова»
 Сова Петро (Сова Петръ)
 «Соколи» («Sokols»)
 Солинко Дмитро
 Соляна комора
 Соляний шлях
 Сопка Любомір (Сопка Любомир)
 Сополіга Мирослав (Sopoliga Miroslav)
 Соціал-демократична партія
 Сочка Василь (Сочка-Боржавин Василій)
 Союз звільнення Прикарпатської Русі (Союз освобождения Прикарпатской Руси, League for the Liberation of Carpatho-Russia)
 Союз підкарпатських руських студентів
 Союз русинів і українців Республіки Хорватія (Союз Русинох и Українцох Републики Горватскей)
 Союз русинів і українців Сербії і Чорногорії (Союз Руснацох и Українцох Сербії и Чорней Гори)
 Союз русинів-українців Словаччини (СРУС)
 Спиш, Списький комітат
 Спілка русинської інтелігенції Словаччини (Здружіня інтелігенції русинів Словенська – ЗІРС)
 Срезневський Ізмаїл Іванович (Срезневскій Измаиль Івановичъ)
 Ставровський Омелян (Stavrovský Emilián)
 Ставровський-Попрадов Юлій
 Сталін Йосиф Віссаріонович (Сталин Йосиф Виссарионович)
 «Стара віра»
 Старорусинство

Староста
 Стерчо Петро (Stercho Peter G.)
 Стефановський Павло (Стефановській Павел,
 Stefanowski Paweł)
 «Стоваришіння лемків» («Стоваришыня лемків»,
 «Stowarzyszenie Lemków»)
 Стойка Олександр (Стойка Александеръ)
 Столові доходи
 Стрипський Гядор (Стрипській Ядоръ, Sztripszky Hia-
 dor)
 Стрібер Мірослав (Стрибер Мирослав)
 Струмінський Богдан (Strumiński Bogdan)
 Студентський гурток бескидських екскурсоводів
 (Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich)
 «Студія Україніка ет Русініка Ніредьгазіенсія»
 («Studia Ukrainica et Rusinica Nyiregyhaziensia»)
 «Суха корчма»
 Сухий Степан (Сухий Штефан, Suchý Štefan)
 Сухорський Андрій

Т

Такач Василь (Takach Basil)
 Таксалісти
 Талергоф
 Тамаш Юліан (Тамаш Юліян, Тамаш Жуліян)
 Тарасович Василь (Тарасовичъ Василій, Taraszovits
 Bazil)
 Таркович Григорій (Тарковичъ Григорій)
 Тарнович Юліан
 Творидло Микола
 «Творчосц» («Studia Ruthenica»)
 Театр імені Олександра Духновича (Театер
 Александра Духновича – ТАД)
 Текелі Імре (Thököly Imre)
 Телек (ділець)
 Телеп Степан (Телепъ Стефанъ, Telep Stephen F.)
 Тиводар Михайло
 Тилявський схизм (Тылявскій схизм)
 Тимкович Йосафат (Timkovič Jozafát V.)
 Тімко Онуфрій (Тимко Онуфрий)
 Тіхий Франтішек (Tichý František)
 Товариство друзів Карпатської Русі ім. Ф. Ф. Арістова
 (Общество друзей Карпатской Руси
 им. Ф. Ф. Аристова)
 Товариство друзів Підкарпатської Русі (Společnost
 přátel Podkarpatské Rusi)
 Товариство імені Михайла Качковського (Общество
 имени Михаила Качковского)

Товариство імені Олександра Духновича (Общество
 имени Александра Духновича)
 Товариство карпаторуських канадців імені
 Олександра Духновича (Общество
 карпаторусских канадцев им. Александра
 Духновича, Alexander Duchnovich Society of
 Carpatho-Russian Canadians)
 Товариство карпаторуських студентів «Відродження»
 (Общество карпаторусских студентовъ
 «Возрождение»)
 Товариство карпаторуських студентів «Добрянський»
 (Общество карпаторусских студентовъ
 «Добрянский»)
 Товариство карпатських русинів (Общество
 карпатских русинов)
 Товариство «Лемківщина» в Україні
 Товариство «Просвіта»
 Товариство руських братств (Общество русскихъ
 братствъ, Russian Brotherhood Organization)
 Товариство руської мови, літератури і культури
 (Дружтво за руски язык, литературу и культуру)
 Товариство русько-німецької дружби (Дружтво
 Руснацох Немецкей, Rusnaci (Ruthenen) Deutsch-
 Ruthenische-Freundschaft)
 Товариство св. Василя Великого (Общество св.
 Василя Великаго)
 Товариство св. Йоанна Хрестителя і Предтечі
 (Общество св. Иоанна Крестителя и Предтечи)
 Томашівський Степан Теодорович
 Томечек Яромір (Tomeček Jaromír)
 Томчаній Михайло
 Торонський Олексій (Торонскій Олексій)
 Тот Олексій (Товт Олексій, Toth Alexis)
 Тріанонський договір
 Трієр Том (Trier Tom)
 Трнавська адальбертинська колегія
 Трохановська Стефанія (Трохановска Стефанія,
 Trochanowska Stefania)
 Трохановський Методій (Трохановскій Методій)
 Трохановський Петро (Трохановскій Петро,
 Trochanowski Piotr)
 Трохановський Ярослав (Трохановскій Ярослав,
 Trochanowski Jaroslaw)
 Троян Михайло
 Турковський Орест
 Турок-Гетеш Василь (Turok-Heteš Vasil')
 Турянця Іван Іванович
 Турянця Іван Михайлович
 Турянця Юрій

У

Угольський монастир
 Угорська Русь
 Угро-руська політична партія
 Угоча, Угоцький, Угочанський комітат
 Удварі Іштван (Udvari István)
 Удзела Северин (Udziela Seweryn)
 Ужгородська греко-католицька вчительська семінарія
 (Ужгородська греко-католицька п'вцо-учительська
 семінарія)
 Ужгородська (Ужанська) домінія
 Українофіли
 Українська народна рада Пряшівщини
 Українська повстанська армія (УПА)
 «Українське слово»
 Український лемківський музей (Ukrainian Lemko
 Museum)
 Українці
 Унг, Ужський, Ужанський комітат
 Університетські кафедри (катедри)
 «Унію», видавництво
 Унія (Церковна унія)
 Урбар
 Урбаріальна громада (Урбаріальна община)
 Урбаріальні реформи
 «Учитель»
 «Учительський голос»

Ф

Фаринич Олексій (Фариничъ Алексѣй, Farinič
 Aleksej)
 Фастнахт Адам (Fastnacht Adam)
 Федака Павло
 Феделеш Віра (Феделешъ Вѣра Ивановна)
 Фединець Атанас (Fedinecz Atanás)
 Фединишинець Володимир (Федынышынецъ
 Владымыр, Володымыр)
 Федор Павло (Федоръ Павель)
 Федоронко Йосиф (Fedoronko Joseph)
 Фейса Михайло (Фейса Михайло, Fejsa Mihajlo)
 Фейса Янко (Fejsa Janko)
 Фелдешій Юлій (Földesi Julius, Földessy Gyula)
 Фенцик Євген (Фенцикъ Евгений Андреевичъ,
 Fenczik Edmundus/Jenő)
 Фенцик Степан (Фенцикъ Степанъ Андреевичъ,
 Fencik Stěpan, Fenczik István)
 Філевич Іван Порфирівич (Филевичъ Иванъ
 Порфирьевичъ)

Фінціцький Михайло (Финцицкій Михаилъ
 Ивановичъ, Finczicky Mihály)
 Фірцак Юлій (Firczák Gyula)
 Фогарашій Іоанн (Фогорошій Иванъ; Fogarassy
 Ioannis, Joannes)
 Фонтанський Генрик (Fontański Henryk)
 Франко Іван Якович
 Францев Володимир Андрійович (Францевъ
 Владиміръ Андреевичъ)
 Фундація дослідження Лемківщини
 Фундація дослідження Лемківщини у Львові

Х

Хиляк Володимир (Хылякъ Владиміръ)
 Хиляк Дмитро (Хыляк Димитрій)
 Хланта Іван
 Холошняй Якім (Холошняй Йоаким, Hološnjaj
 Joakim)
 Хома Василь (Choma Vasil')
 Хомик Василь
 Хомяк Мирослава (Chomiak Mirosława)
 «Християнська родина»
 Християнсько-народна партія

Ц

Целевич Юліян Андрійович
 Ценз (Tsenz)
 Центральна греко-католицька семінарія
 Центральна руська народна рада
 Центральная русская народная рада
 Центральноєвропейська демократична унія (Mid-
 European Democratic Union)
 Церковнослов'янська мова
 «Церковный Вѣстникъ» («Church Messenger»)
 Цивільне правління Підкарпатської Русі
 (Гражданское правление Подкарпатской Руси)
 Цимбора Юрій (Cimbora Juraj)
 Цисляк Микола (Цисляк Николай, Cislak Nicholas)
 Цібере Павло (Цібере Павел, Cibere Pavel)
 Цурканович Іларіон Юрійович (Цуркановичъ
 Иларіонъ Юрійовичъ, Curkanovič Ilarion)

Ч

Чабала Михайло (Чабала Михал, Čabala Michal)
 Чайковський Єжі (Czajkowski Jerzy)
 Чендей Іван
 Чепя Степан (Chepa Steven)

«Червена ружа»
 Черешньовський Михайло (Czereshnovsky Mykhailo)
 Чернецький Василь (Чернецкій Василій)
 Чехи
 Чехословацький армійський корпус
 Чехословацько-радянський договір 1945 р.
 Чопей Ласло (Csorey László)
 Чорнок Орестес (Чорняк Орест, Chornock Orestes)
 Чургович Іоанн (Csurgovics János)
 Чурчич Марія (Чурчич Марія, Čurčić Marija)
 Чучка Павло

Ш

Шандор Вікентій (Shandor Vincent)
 Шариш, Шариський комітат
 Шафранко Іван Нестор (Šafranko Ivan Nestor)
 Шаш Андор (Sas Andor, Šaš Ondrej)
 «Шветлосц»
 Шворц Петер (Švorc Peter)
 Шелепець Йосип (Šelepec Jozef)
 Шенборн (Schönborn), родина
 Шерегій Василь (Shereghy Basil)
 Шерегій Юрій-Августин (Šeregij Juraj)
 Шимон Костянтин (Simon Constantine)
 Шкимба Степан (Шкимба Стефан, Skimba Stephen)
 «Шкільна поміч», товариство (Общество «Школьная
 помощь»)
 Шлепецький Андрій (Šlepecký Andrej)
 Шлепецький Іван (Шлепецький Іван, Šlepecký Ivan)
 Шмайда Михайло (Šmajda Michal)
 Шнур
 Шолтейс
 Шолтес Золтан (Soltész Zoltán)
 Шпала Франтішек (Špála František)

Шпилька Пантелеймон
 «Штадтконвікт» («Stadtkonvikt»)
 Штернберг Яків (Штернберг Яков, Váradi-Stérnberg
 János)
 Штефан Августин (Stefan Augustin)
 Штефан Агоштон (Штефан Августин, Stéfán Ágoston)
 Штець Микола (Štec Mikuláš)
 Штібер Здислав (Stieber Zdzisław)
 Шугай Микола (Шугай Николай, Šuhaj Nikola)
 Шугайда Макарій
 Шульга Ілля Гаврилович

Щ

Щавинський Володимир (Щавинській Владимірь)
 Щавницький Михайло (Щавницькій Михаїль)
 Щирецький Іван

Ю

Югасевич-Склярський Іван
 «Юношество»
 Юрчишин Джон (Yurcisin John)
 Юста

Я

Яблочинський монастир св. Онуфрія
 Ябур Василь (Jabur Vasil')
 Явір (Jawor)
 Явожно (Jaworzno)
 Яворський Василь
 Яворський Юліан Андрійович (Яворській Юліань
 Андреевичь)
 «Язичіє»